

ምክር አዘል ደህንነቱ የተጠበቀ

የፕሮጀክት ክትትልና ጉብኝት ለማድረግ የሚረዱ 10 ጠቃሚ

RESOURCE
& SUPPORT
HUB

አብዛኛው ፕሮጀክቶችን የሚያስተዳድሩ እና የሚተገብሩ ድርጅቶች ፕሮጀክቶቹ በሚተገቡበት ጊዜያት የፕሮጀክት ክትትል እና ግምገማ ስራዎችን ማከናወን ይፈልጋሉ።

ይህም ምናልባት፡

- ለውጥን ለመከታተል
- ተጽእኖን ወይም ውጤቶችን ለመለካት
- ለረጅም ጊዜ ወይም ደግሞ በሠራተኛ፣ በበጎ ፈቃደኛ ወይም በማሳበሪያ አባል ሊታዩ ችግር መልስ ለመስጠት ይሆናል።

ክትትል በርቀት የሚሰሩ ተግባራትን ማለትም ሪፖርቶችን፣ የእንቅስቃሴዎች ማኅደርን፣ እና የሂሳብ ሪፖርቶችን መቀበልን ያካትታል። ከማሳበሪያ አባላት እና ከፕሮጀክት ተሳታፊዎች ጋር የሚደረጉ ቃለ-መጠይቆችን እና የትኩረት ቡድን ውይይቶችን እንዲሁም በአካል በመገኘት የሚደረጉ የሰነድ ምርመራዎችን እና በዛው በቦታው የሚደረጉ ምልክታዎችን የሚያካትቱ የገጽ ለገጽ ጉብኝቶችም ሊኖሩ ይችላሉ። ይህ መመሪያ በሂደት ላይ ያለን ፕሮጀክት ደህንነቱ በተጠበቀ እና ሥነ-ምግባር ባለው መልኩ የማሳበሪያ ጉብኝት ለማድረግ ያቀዱ ድርጅቶች ሠራተኞችን ለማገዝ የተዘጋጀ ነው።

መታወስ ያለባቸው ጉዳዮች

- ክትትል የረጅም ጊዜ መስፈርት ከማሟላት የላቀ እና ለመማሪያ ብሎም የፕሮጀክት አፈፃፀምን ለመሻሻል ሊሆን ይገባል።
- የሚያስፈልገውን እና ጠቃሚ የሆነውን ብቻ ይሰብስቡ።
- ጉዳት አለማድረስ የክትትል ግምገማ እና መማር ተግባራት (MEL activities) ማክላገል መመሪያ ሊሆን ይገባል።
- ስጋትን መፈተሽ ከማናቸውም የማሳበሪያ ጉብኝቶች ቀድሞ ሊደረግ ይገባል።
- በጉብኝት ወቅት የሚገኙ ማናቸውም ግኝቶች ሁሉም በተስማማባቸው መንገዶች ሪፖርት መደረግ አለባቸው።
- ሁሉም ተግባራት መከናወን ያለባቸው ደህንነቱ በተጠበቀ እና ሥነ-ምግባር ባለው መልኩ ነው።
- በመረጃ ላይ በመመስረት የተደረገ ስምምነት ከፕሮጀክት ተሳታፊዎች (ተጠቃሚዎች) ጋር የሚደረጉ መደበኛ ያልሆኑ ንግግሮችን ጨምሮ ለሁሉም መረጃ የመሰብሰብ ተግባራት ተግባራዊ መደረግ አለባቸው።
- በክትትል ጉብኝት ወቅት የሚሰበሰቡ ማናቸውም መረጃዎች ደህንነቱ በተጠበቀ መልኩ መቀመጥ እና በጥብቅ ቁጥጥር ጥቅም ላይ መዋል አለበት።

የትርጉም ሳጥን :

ክትትል: በተደራጀ እና ዘወትር በሚደረግ መልኩ የፕሮጀክት መረጃን በየጊዜው መሰብሰብ እና መተንተን

በመረጃ ላይ በመመስረት የተደረገ ስምምነት : መላኾች ለመሳተፍ ወይም ላለመሳተፍ ትርጉም ያለው ውሳኔ እንዲወስኑ እና ውሳኔዎቻቸው ላይ ተጽእኖ አለመፍጠር

ጉዳት አለማድረስ፣ በድርጊቶቻችን ሰዎችን ለተጨማሪ ጉዳዮች ማጋለጥን ማስወገድ ነው። አንድ እርምጃ ወደኋላ ሄደን ድርጊቶቻችን ሊኖራቸው የሚችሏቸውን አሉታዊ ውጤቶች ለመከላከል የምንሰራበትን አውድ መመልከትን ይጠይቃል ¹። ተመራማሪዎችን እና መረጃ ሰብሳቢዎችን እንዲሁም መላኾችን እና ተሳታፊዎችን ይመለከታል።

¹ Humanity & Inclusion, 2018 'ጉዳት ያለማድረስን' መርህ ማካተት: ጉዳት ሳያደርሱ እንዴት ስራን መስራት እንደሚቻል። የሰብአዊነት እና አካታችነት

- ✓ የክትትል ጉብኝትዎ አላማ ላይ ግልጽ ይሁኑ። አላማውን ለሚጎበኙዎቻቸው የፕሮጀክቱ ስራተኞች ቀድመው መንገርዎን እርግጠኛ ይሁኑ።
- ✓ በፕሮጀክቱ ጉብኝት ሊነሱ የሚችሉ ስጋቶችን ይለዩ። ለጉብኝትዎ የስጋት ፍተሻ በማድረግ ሊከሰቱ የሚችሉ ስጋቶችን በመገመት ይከላከሏቸው።
 - የትኞቹ ቡድኖችን ነው ማናገር የሚፈልጉት? ከእነርሱ ውስጥ በተለየ ሁኔታ ለጥቃት የተጋለጡ ወይም ህጻናት እና ወጣቶች አሉ? እነርሱን የሚመለከቱ የተለዩ ስጋቶች አሉ?
 - በጉብኝትዎ ወቅት የማናቸውም አመፅን፣ ጥቃትን እና ብዝበዛን ጨምሮ የተሳታፊዎችን የጥቃት ጥበቃ ስጋት የሚጨምሩ ስለ የሆኑ ርእሶችን ለማንሳት አስበዋል ?
 - ካናገሯቸው ከማግበረሰቡ ቡድኖች ውስጥ በፕሮጀክቱ ውስጥ በመሳተፋቸው ወይም ከእርሶ ጋር ችግሮችን በመወያየታቸው ምክንያትዎ ወይም በቀል ያጋጠማቸው አሉ ?
- ✓ ሁሉም ጉብኝቱ ላይ የሚሳተፉ ሠራተኞች የሥነ-ምግባር ደንቡን ማወቃቸውን እና የጥቃት ጥበቃ ስልጠና መውሰዳቸውን ያረጋግጡ።
- ✓ ከፕሮጀክት ጉብኝትዎ በፊት የጥቃት ጥበቃ ተጠሪ ማን እንደሆነ ማወቅዎን ያረጋግጡ።
- ✓ እያንዳንዱ ሰው በጉብኝቱ ወቅት የሚታዩትን ክስተቶችን እንዴት ሪፖርት ማድረግ እንዳለበት ማወቁን ያረጋግጡ። በክትትል ጉብኝቱ ወቅት የሚታዩ ግኝቶች በተገቢው መንገድ ሪፖርት መደረግ አለባቸው ።
- ✓ ሊያገኙባቸው የሚፈልጓቸውን የተለያዩ የባለድርሻ አካላት ቡድኖች እና ሊጠይቋቸው የሚፈልጓቸውን ጥያቄዎች ይለዩ። እነዚህም ሠራተኞችን እና በጎ ፈቃደኞችን፣ አጋር ድርጅቶችን፣ የአካባቢ መንግስትን፣ የማግበረሰብ አካላትን እና ተጠቃሚዎችን ሊያካትቱ ይችላሉ፤ እናም እርስዎ ከመጎብኘትዎ በፊት መረጃው እንዳላቸው ያረጋግጡ።
- ✓ ጥያቄዎችዎ አስፈላጊ መሆናቸውን ያረጋግጡ። ያንኑ መረጃ የመሰብሰቢያ ሌሎች መንገዶች አሉ?
- ✓ ህጻናት እና ወጣቶችን ለማናገር ካቀዱ ተጨማሪ የጥቃት ጥበቃዎች ሊያስፈልጉዎ ይችላሉ።
- ✓ ከጉብኝቱ በፊት ከተሳታፊዎች ጋር በሚኖሩት ቃለ-መጠይቆች ወይም ውይይቶች ወቅት ምናልባት ማናቸውም የጥቃት ጥበቃ ጉዳዮች ከተነሱ የአካባቢ ድጋፍ ሰጪ አገልግሎቶች ሊለዩ ይገባል። ሪፖርት የማድረጊያው መንገድ ምንድን ነው? ለሪፈራል በአካባቢው ያሉ ድጋፍ ሰጪዎች ምን እና የት ናቸው?

በጉብኝቱ ጊዜ

- ✓ ለፕሮጀክት ሠራተኞች፣ በጎ ፈቃደኞች እና የማግበረሰብ አካላት ሂደቶች ብቃትን የሚጨምሩ እና ምክር የሚሰጡ መሆን አለባቸው ። በፕሮጀክቱ የተሳተፉ ሰዎች የክትትል ሂደቱ አካል ሊሆኑ ይገባል፤ እናም ውጤቶቹ የሚጠቅሟቸው መሆን አለባቸው።
- ✓ በጉብኝቱ ወቅት በማናቸውም ነገር ተፅእኖ የደረሰባቸው ከሆነ ለማናቸውም ተሳታፊዎች ድጋፍ እንደሚገኝ ያረጋግጡ። አካል ጉዳተኛ ለሆኑ ህጻናት ወይም ሰዎች የተለዩ መስፈርቶችን አስበዋል?
- ✓ ስሱ የሆኑ ጥያቄዎች ገለል ባለ ቦታ ተመሳሳይ ጾታ ባለው/ባላት ተመራማሪ መጠየቃቸውን ያረጋግጡ። በግል ማናገር ካልቻሉ (ምናልባት በኮቪድ-19 ምክንያት) ስሱ የሆኑ ርእሶችን ለመወያየት ጠቋሚ ቃላትን ይጠቀሙ ወይም ለአደጋ የተጋለጡ ከሆን ደግሞ በአጽንኦት ይንገሩዎቻቸው።
- ✓ የሚያገናኙባቸው ቡድኖች እና ግለሰቦች ወደ ስብሰባው ስፍራ መምጣት መቻላቸውን እና ለአሳስፈላጊ ጊዜ አለመጠበቃቸውን ወይም አስቸጋሪ በሆነ ሰአት አለመጓዛቸውን ያረጋግጡ።
- ✓ ተመሳሳይ ጾታ ያላቸው የትኩረት ቡድኖች ተመሳሳይ ጾታ ባላቸው አመቻቾች ሊመሩ ይገባል። የግለሰብ ቃለ-መጠይቆችም ቢሆኑ በተመሳሳይ ጾታ ተመራማሪዎች ሊከናወኑ ይገባል።
- ✓ ለማናቸውም ተሳትፎዎች፣ ምስሎች ወይም ንግግሮች በመረጃ ላይ የተመሠረተ ስምምነት መኖሩን ያረጋግጡ። ተሳትፎአቸውን እና ስምምነታቸውን እንዲሁም መረጃው እንዴት ጥቅም ላይ እንደሚውል ቀለል ባለ እና በሚገባ መልኩ ያስረዱ። በማንኛውም ጊዜ መሳተፍ ሊያቆሙ እንደሚችሉ ያብራሩ? ከህጻናት ጋር እየሰሩ ከሆነ የወላጅ ወይም የተንከባካቢ ፈቃድ መኖሩን ያረጋግጡ።
- ✓ ተሳታፊዎችን ፕሮጀክቱን ወይም የክትትል ጉብኝቱን እርሶ ከለቀቁ በኋላ እንዴት እና ለማን ቅሬታቸውን እና ችግራቸውን ሪፖርት ማድረግ እንዳለባቸው እና እንዴት እንደሚመለስ ማሳወቅዎን ያረጋግጡ።
- ✓ በጉብኝትዎ ወቅት ለተሳትፎአቸው እና ለነበራቸው ቅርበት ሁሉንም ማመስገንዎን ያረጋግጡ።

የመረጃ ጥበቃ እና ምስጢራዊነት

- ✓ የሚሰበሰበውን መረጃ መለያ ገጽታዎቹን በማስወገድ ምስጢራዊነትን፣ ግላዊነትን እና የማንነት አለመገለጽን ከማን እንደተሰጠ እንዳይታወቅ መደረጉን ያረጋግጡ።
- ✓ በሳይቱ ላይ ባለው የመረጃ ክምችት ሥርዓት ምስጢራዊነትን አስመልክቶ ምንም አይነት ስጋት አለመኖሩን ያረጋግጡ። በፕሮጀክቶች ሳይት ላይ መረጃ የሚከማቸው እንዴት ነው? ስሞችን የያዙ የፕሮጀክት መዛግብት የወረቀት ቅጂዎች የሚቀመጡት በተቆለፉ ካቢኔቶች እና መደርደሪያዎች ደህንነታቸው በተጠበቀ መልኩ ነው? ዲጂታል ቅጂዎች በፕሮጀክት ኮምፒውተሮች ውስጥ በይጻፍ ቃል ይጠበቃሉ?
- ✓ በክትትል ጉብኝት ወቅት የማህበረሰብ አካላትን ስም መመዝገብ አስፈላጊ መሆን አለመኖሩን ይገንዘቡ አብዛኛውን ጊዜ አስፈላጊ አይደለም። የሁሉም ተሳታፊዎች ማንነት መጠበቅ አለበት ።
- ✓ ማንም ምስጢራዊ መረጃዎችን እንዲያወጣ በፍፁም አይጠይቁ።
- ✓ የጉብኝትዎን ማጠቃለያ ምልክታዎችዎን እና ግኝቶችን ለሚያናግሩት ሰው ያሳውቁ።
- ✓ ሁሉንም የውይይቶች ማስታወሻዎችዎን ደህንነቱ በተጠበቀ ሁኔታ ያስቀምጡ ወይም የማይፈለግ ከሆነ ያስወግዱት ።

ከጉብኝቱ በኋላ

✓ ማናቸውንም የጥቃት ጥበቃ ችግሮችን አስመልክቶ የተሰበሰቡ ስራ መረጃዎችን ይመልከቱ፤ እንዲሁም አሳሳቢ ነው የሚሉትን ማናቸውንም ነገር ለጥቃት ጥበቃ ተጠሪ ሪፖርት ያድርጉ። አመጽን፣ ወሲባዊ የአካል ጥቃትን፣ ወሲባዊ ትንኮሳን፣ ብዝሃነት እና አካላዊ ቅጣትን አስመልክቶ ጥያቄ ይጠይቃሉ?